

Vår dato: 30.6.2020

Høringssvar Nasjonal transportplan 2022-2033 – Høring av transportvirksomhetenes svar på oppdrag fra departementet

Norges Handikapforbund (NHF) takker for muligheten til å kunne gi innspill i denne høringen.

Norges Handikapforbund er en uavhengig samfunnsrettet organisasjon for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Vi arbeider for likestilling, full deltakelse, mangfold og rettigheter. NHF er opptatt av at alle skal ha et likeverdig og tilfredsstillende transporttilbud for å kunne ta del i samfunnslivet på en likeverdig måte.

For å oppnå dette må hele reisekjeden være universelt utformet, noe som langt fra er tilfellet per i dag. Derfor er det helt nødvendig at den kommende nasjonale transportplan har tydelige føringer og planer som sikrer at alle har likeverdig tilgang til transporttjenester.

Vi vil innledningsvis minne om delmål 11.2 i FNs bærekraftsmål: *"Innen 2030 sørge for at alle har tilgang til trygge, lett tilgjengelige og bærekraftige transportsystemer til en overkommelig pris, og bedre sikkerheten på veiene, særlig gjennom utbygging av offentlige transportmidler og med særlig vekt på behovene til personer i utsatte situasjoner, kvinner, barn, personer med nedsatt funksjonsevne samt eldre."* Dette målet kan sammenstilles med artikkel 9 i FNs funksjonshemmedekonvensjon (CRPD) der det slås fast at *"samfunnet skal identifisere og fjerne hindringer som vanskeliggjør tilgangen til bygninger, transport og arbeidsplasser"*. Norge har forpliktet seg på begge, men det kreves en tydelig satsning på universell utforming av transportsystemer før man når målene.

I dag lever mennesker med nedsatt funksjonsevne i en transportvirkelighet der de opplever:

- at rullestolbrukere blir nektet å fly på anbudsruiter uten å ha med ledsager.
- at det er vanskelig å komme på toget på svært mange stasjoner
- at toget ikke tillater en del av de vanligste rullestoltypene, selv om det er de man trenger for å komme seg til toget.
- at plass på ekspressbusser må bestilles 1-2 dager på forhånd om du er rullestolbruker, men kan kjøpes like før man går på om man er gående.
- at du kanskje kommer på både tog og t-bane, men kanskje ikke kommer av der du skal.

- at rullestolbrukere ikke kan reise med små hurtig-/passasjerbåter
- at man på denne måten blir fratatt muligheten til å gjøre miljøvennlige reisevalg.

Det er med andre ord langt igjen før vi er der vi etter bærekraftsmålene skal være om ti år.

Vi har gjennomgått transportvirksomhetenes svar på departementets oppdrag. Kystverket og Avinor omtaler overhodet ikke universell utforming. Statens Vegvesen sier i sitt svar (oppdrag 9/side 119) ”*Holdeplasser og kollektivknutepunkter som er universelt utformet bidrar til at kollektivtrafikken fremstår som konkurransedyktig og effektiv, og til at flere kan delta aktivt i samfunnet, jf. likestillings- og diskrimineringsloven. Løsninger som tar hensyn til hele befolkningen, bidrar til raskere av- og påstigning og enklere reiser med bagasje, barnevogn mv.*” Jernbaneverket og Bane-Nor sier i sitt svar bl.a. ”*Dersom ikke hele reisekjeden er universelt utformet, begrenses den positive effekten av universell utforming på andre deler av reisekjeden. Mangel på universell utforming på Oslo S påvirker også punktlighet i togtrafikken.*” Begge disse uttalelsene peker på at universell utforming har en tydelig effekt som går langt utover at mennesker med nedsatt funksjonsevne skal kunne reise kollektivt. Da Norske Tog i september 2019 inviterte til møte om nye lokaltog i Oslo-regionen, ble det både fra internasjonale eksperter og Norske Tog trukket fram at trinnfri adkomst og brede dører, tiltak vi kjenner fra universell utforming, er viktige for å øke effektiviteten av togtrafikken gjennom Oslo.

Med bakgrunn i både effektivitetsøkning, at alle skal ha tilgang til offentlige transportmidler (ref. CRPD og bærekraftsmålene), samt miljøgevinsten av dette, mener vi transportvirksomhetenes svar er sterkt mangelfulle. Vi mener det er nødvendig med:

- en oversikt over hva som er status på universell utforming i transportsektoren nå.
- hvilke konkrete planer man legger for universell utforming i planens første halvdel.
- hvilke mål som skal være oppnådd innen 2033.

Ut fra dette er det behov for et eget oppdrag og en egen handlingsplan på universell utforming i den kommende NTP.

Norges Handikapforbund utdyper gjerne våre synspunkter i et møte

Med vennlig hilsen
Norges Handikapforbund

Tove Linnea Brandvik /s/
Forbundsleder

Magnhild Sørbotten /s/
Leder NHFs samferdselsnettverk